

መንሽሮ እንታይ' ዩ?

ንሕመማትን ንስድራቤትን ንፈተውትን

መንሽሮ ሕማም ዋህዮ ኣካላት እዩ።

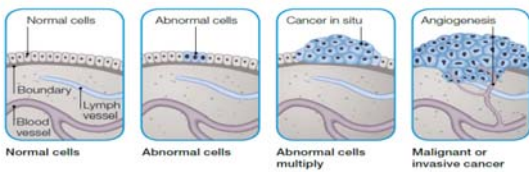
መንሽሮ ምስ ዋህዮ ኣካላትና ዝተሓሓዘ ሕማም እዩ። ኣካላትና ብብልዮናት ዋህዮታት ዝኾመ እዩ። ኣብ ጥዑይ ሰብ፤ ዋህዮታት ይዓብዩን ከምኡውን ብብኽልተ ይመቓቑሉን እዮም። ከሞቱ ኸለዉ ድማ ብሓደሰቲ ዋህዮታት ይትክኡ።

ሓድሓደግዜ ዋህዮታት ብገለ መገዲ መማት ይኣብዩ። ካብ ቁጽጽር ወጻኢ ብዝኾነ መገዲ ይባዝሑ። በዚ ምክንያት ድማ ሕበጥ ብመግባር መንሽሮ ይፈጥሩ።

መንሽሮ ኣብ ዝኾነ ክፍሊ ኣካላትና ክወጽእ ይኽእል እዩ። ልዕሊ 100 ዝኾኑ እተፈለለዩ ዓይነት መንሽሮታት ኣለዉ። ከም ኣብ ባዓል መቐመጫ፣ በረብ፣ ጽኪ ፍሕኛን ሳንቡእን ዝኣመሰሉ ክፍሊ ኣካላት ዝኾኑቲ መንሽሮታት ካብ ካልኦት ብብዝሒ የጋጥሙ።

- መንሽሮ ኣዝዩ ዝውቱር ሕማም እዩ። ሓደ ካብ ሰለስተ ሰባት መንሽሮ ይሕዘ።
- ብዙሓት ሰባት ካብ መንሽሮ ይድሕኑ' ዮም።
- ብዘይ ሕክምና መንሽሮ ኣይሓውን' ዩ።

The beginnings of cancer

ሓደገኛን ዘይሓደገኛን ሕበጥት(መንሽሮታት)

ሕበጥት ዘይጓድኡ (benign) ወይ ዝጓድኡ (መንሽሮኣዊ) (malignant) ከኾኑ ይኽእሉ' ዮም።

ዘይጓድኡ ሕበጥት ናብ ካልእ ክፍሊ ኣካላት ዘየሰፋሕፍሑ እኳ እንተኾኑ ሓኪም ግን ግቡእ ምክትታል ክገብረሎም ኣለዎ።

ዝንዳእ (መንሽሮኣዊ) ሕበጥ ካብቲ ዝወጸሉ ቦታ ጀሚሩ ናብ ካልእ ክፍሊ ኣካላት ከሰፋሕፍሑ ይኽእሉ' ዩ። ካብቲ ሕበጥ ዝወጸሉ ቦታ ጀሚሩ ብፈሳሰ መልክዕ ወይ ብደም ኣቢሉ ናብ ካሊ ክፍሊ ኣካላት ከሰፋሕፍሑ ይኽእሉ' ዩ። እቲ ኣብ ሓደሽ ቦታ ዝወጸእ መንሽሮ ሜታስታሲስ ወይ ድማ ካልኣይ መንሽሮ ይባሃል።

መንሽሮ ብኸመይ ይመጻካ?

መንሽሮ ንማንም ሰብ ከጋጥሞ ይኽእል' ዩ። ሰብብ ናይ መብዛሕትኦም ዓይነት መንሽሮታት ኣይንፈልጠምን ኢና።

ንመንሽሮ ብቐሊሉ ክቃልው ዝኽእሉ ካብ ዝኽእሉ ነገራት፦

- እርጋን: መንእሰያት መንሽሮ ክሓሙ ዝኽእሉ እኳ እንተኾኑ መብዛሕትኦም መንሽሮታት ግን ኣብ ልዕሊ 50 ዓመት ዘለዉ ሰባት ኢዩ ዝያዳ ዝርኢ።
- ምትኻኽ ሽጋራ
- ኣመና ኣልኮሊዊ መስተ ምዝውታር
- ዋሕዲ ምንቅስቓስ ኣካላት
- ኣመና ንጸሓይ ምቅላዕ
- ዝተመጣጠነ መግቢ ዘይምብላዕ
- ሚዛን ኣካላት ምውሳኽ
- ድሕረ ባይታ ስድራቤት። እዚ ግን ንሒደት ሰባት ጥራይ' ዩ ዘጋጥሞም።

ገለ ኬሚካላትን ኣስቤስቶስን ዝያዳ ብመንሽሮ ከምንጥቃዕ ይገብረና።

ከም ባዓል እቲ ብጾታዊ ርክብ ዝመሓለፍ ህዩመን ፓፒሎማ ዝባሃል ቫይረስ ዝኣመሰሉ ቫይረሳትውን መጠገሲ ሕማም መንሽሮ ከኾኑ ይኽእሉ' ዮም።

መንሽሮ ካብ ሰብ ክሓልፈካ ይኽእል ዶ?

ኣይፋል። መንሽሮ ተመሓለፎ ኣይኮነን። ሰባት መንሽሮ ካብ ዝሓመመ ክሓልፎም ኣይከእልን' ዩ።

ምስ ሓደ መንሽሮ ዘለዎ ሰብ ምዃን ጸገም የብሉን። ንሓደ ዝሓመመ ሰብ ምትንካፍ ጸገም የብሉን።

ንመንሽሮ ብኣገኡ ምልላዩ

መብዛሕትኦም መንሽሮታት ብኣገኡ ብሓኪም እንተ ተለልዮምን ተሓኪሞምን ክፍወሱ ይኽእሉ' ዮም።

ኣብ ኩሉ መደባት መርመራታት መንሸሮ ምስታፍ።
መርመራታት ቡብ፡ መቐመጫን ማህጸንን ህይወት
የድሕን' ዩ።

ኣካልካ ጥዕይ ከሎ ፍለጦ። ከምዞም ዝሰዕቡ ዘይንቡር ኩነታት
እንተኣስተብሂልካ ንሓኪምካ ንገሮ።

- ከሓውዩ ዘይክእሉ ሕበጣት ወይ ቁስሊታት
- ዘይንቡር ናይ ኣጥባት ለውጥታት፡
ሕበጣት፡ዝሮገደ ቦታ፡ ዘይተለምደ ፈሳሲ፡ ጫፍ
ጡብ ንውሽጢ ተኣትዖ (ፍጥረታ እንተዘይኮይኑ)፡
ቅርጺ ኣጥባት ተተቐዩሩ ፡ ዘይተለምደ ሕብሪ ወይ
ድማ ቃንዛ እንተኣስተብሂልካ
- ቀጻሊ ምስዓል፡ ሕጽረት ምትንፋስ ወይ ድማ
ምልክታት
- ብዘተፈልጠ መገዲ ሚዛንና ወይ ደምና ከጎድል
ከሎ
- ቀጻሊ ዕግርግር ምባልን ተምላስን
- ንደቀንስትዮ ድማ፡ዋላ ሒደት ይኹን ኣብ መንጎ ናይ
ኣዴታተን ኣብ ዘይገዚኡ ወይ ድማ ናይ ኣዴታተን
ደው ምስ በለ (ምውላድ ምስ ኣቋረጻ)ደም
ኢንተፈሲስወን፡
- ቅርጺ ፡ ሕብሪ ዝቅይር ወይ ድማ ዝደሚ ቡረት
- ኣብ ቀልቀልና ደም እንተርእኦ
- ብዘይተፈልጠ መገዲ ንንዊሕ እዋን ዝጸንሐ ውጽኢት
ወይ ድርቀት
- ኣብ ዝኾነ ክፍሊ ኣካላትና ዘይሓዊ ቃንዛ እንተ
ኣለና

ገለ ካብዞም ዝተጠቐሱ ምልክታት ብምኽንያት መንሸሮ
ዘይኮነስ ካልእ ናይ ጥዕና ጸገም ክኸውን ይኽእል' ዩ።

**ብዛዕባ ዝተራእየካ ቀጻሊ ምልክታት ወይ ለውጥታት
ንምምኻር ናብ ሓኪም ኪድ።**

መንሸሮ እንተለኒ እንታይ ኢዩ ዝኸውን?

እቲ ዝውሃብ ሕክምና ኣብቲ ዓይነትን ደረጃን ናይቲ መንሸሮ
ኢዩ ዝውሰን።ኢቶም ኣዝዮም ዝውቱራት ዓይነት ሕክምና
ኬሞቴራፒ (ብኬሚካል ዝግበር ሕክምና)፡
ራድዮቴራፒ(ብጨረር ዝግበር ሕክምና)፡ መጥባሕቲን
ኢምዩናቴራፒ(ሕማም ናይ ምክልኻል ዓቕምኻ ብምሕያል
ዝግበር ሕክምና) ዝባሃሉ' ዮም።

ሓኪምካ ካብ ሕማምካ ንኸትፍወስ ብዛዕባ ዘኽእለካ
ሕክምናን ከዘራርብካ' ዩ።

**መብዛሕትኡም እቶም ብኣግኡም ዝርከቡ መንሸሮታት
ይፍወሱ' ዮም።**

Multilingual Cancer Information Line

(ማልቲሊንግዎል ኬንሰር ኢንፎርሜሽን ላይን) ዝባሃል ትካል
ብጃንቋኹም ሓበሬታ ክህበኩም ይኽእል' ዩ። ብሓገዝ ቶርንማይ
ንናይ መንሸሮ ነርስ ምእንቲ ብምስጢር ከተማኽሩ ብቐጽሪ ስልኪ
13 14 50 ናብ **Cancer Council Victoria Helpline**
(ኬንሰር ካንሰል ቪክቶርያ ሄልፕላይን) ደውሉ።

ብእንግሊዘኛ ሓበርኡታን ሓገዝን እንተደሊኹም ብ ቁጽሪ ስልኪ **13
11 20** ደውሉ።

መወዳእታ ሰነድ ዝተሓደሰሉ፡ ሕዳር 2011

